

ŠARŪNAS
JASIKEVIČIUS

LAIMĖTI NEUŽTENKA

pietro
scibetta

eugrimas

ŠARŪNA
JASIKE

LAI
NEUZ

pietro
scibetta

Atsivėrus sienoms lietuviai visų pirma ėmė galvoti, kaip užsidirbti pinigų. 1993-ieji mano šaliai buvo istoriniai metai. O mes buvome tie, kurie turėjo važiuoti atstovauti ką tik atgimusiai šaliai Europos jaunučių (iki 16 metų amžiaus) turnyre, vykusiame Trabzone, Turkijoje. Sabonis ir jo kartos žaidėjai, sudarę pagrindinę rinktinę, iš karto pradėjo laimėti medalius (kitai ir negalėjo būti!), o mes turėjome tapti pirmąja Lietuvos spalvomis vilkinčia jaunučių rinktine. Su mumis ruošėsi važiuoti garsus žurnalistas Vydas Mačiulis, turėjęs filmuoti mūsų išvyką, ir dėl to jautėmės ganėtinai svarbūs. Tačiau prieš tai teko paragauti užkandžių. Nuvykome į Manheimą Vokietijoje. Turėjome žaisti Alberto Schweitzerio taurės turnyre – viename svarbiausių pasaulyje jaunųjų sportininkų turnyrų. Mus apgyvendino amerikiečių karinėje bazėje ir paskyrė mus lydėti turėjusį asmenį. Kaip tik tada tapau nepamainomas. Tėvai nuo mažens leido mane į mokyklą, kurioje mokiausi anglų kalbos, ir nors anuomet negalėjau net įsivaizduoti, kokia svarbi ši kalba taps mano gyvenime, Manheime buvau bene vienintelis, galintis susikalbėti su mūsų bičiuliu amerikiečiu. Tai jis mums pasakojo, kur miegosime, kur valgysime, kelintą valandą bus treniruotės ir visa kita. Iki tos akimirkos viskas klostėsi puikiai. Dabar reikėjo tiktai žaisti, o tai buvo dar vienas šuolis į nežinią. Nežinojome nieko apie nė vieną komandą, tačiau nekantravome išsiaiškinti, ar gerai žaidžiame. Pirmasis susitikimas įsiminė visiems laikams. Graikija. Buvo baisu. Dimitris Papanikolaou, Efthimis Rentzias, Michalis Kakiouzis... buvo galvijai! Aukšti, stambūs, gauruoti, su barzdomis. Dėdavo į krepšį: kaskart atrodydavo, kad Papanikolaou gali sudaužyti lentą, o mes vos ne vos pasiekdavome lanką. Iš šono atrodėme kaip saujelė vargšų. Ir tai dar ne viskas. Graikai turėjo sirgalių! Atvažiavę kokie trys šimtai žmonių kėlė beprotišką triukšmą. Būgnai, trimitai, ko tik neišvydome. Buvome pratę žaisti žiūrint kokiems penkiolikai žiūrovų – tėvams ir vienam kitam į rungtynes atėjusiam draugui. Net pagrindinė komanda neturėjo tokių sirgalių. Žmonės tiesiog susirinkdavo ir vienbalsiai skanduodavo ką nors panašaus į „Žal-gi-ris! Žal-gi-ris!“, ir, šiukštu, nepersistengdavo. O šitie iš kur išdygo? Toji atmosfera mums įvarė baimės. Pačia tikrąja to žodžio prasme. Rentzias, rodės, tą patį vakarą galėjo žaisti NBA. Ne tik graikai, visi buvo už mus stambesni. Tas pats buvo ir per varžybas su Turkija. Be to, aikštėje jie parodė kažką tokio, ko mes niekada nebuvo regėję – spaudė po visą aikštę. Neturėjome supratimo, kas tai. Taktika mums dar buvo nepažįstamas pasaulis. Atrodė, mums lemta būti sutryptiems, tačiau buvo vienas „bet“ – žaidėme gerai. Labai gerai. Ir Manheime juos apžaidėme. Nors apie krepšinį visiškai nieko nenutuokėme, mokėjome mesti į krepšį, perduoti ir varytis kamuolį. Viską darėme instinktyviai, įskaitant tai, kad dviese skubėdavome prie to paties priešininko. Nežinojome, kad egzistuoja sąvoka „padvigubinta gynyba“, tačiau aibes kartu

privertėme juos prarasti kamuolį. Ir tuo pat metu taikliai mėtėme iš trijų taškų zonos. Žaidėme lietuviškai. Kaip? Nežinau, bet vis tiek lietuviškai. Atsigavę nuo pirmųjų dėjimų į krepšį padaryto įspūdžio, įgavome spartų ritmą ir pradėjome žaisti ramiai, perimdavome kamuolį ir taikliai atakuodavome, tapo smagu, o svarbiausia – pradėjome laimėti.

Tik finale mus sustabdė Jungtinės Amerikos Valstijos, bet ir joms teko paprakaituoti iki pat galo. Įsivaizduojate? Saujelė pačia tikrąja to žodžio prasme iš niekur išdygusių vaikinų patenka tarp geriausių savo amžiaus žaidėjų ir vos nelaimi turnyro. Jeigu kas nors taip būtų pagalvojęs prieš varžybas, būtų buvęs palaikytas bepročiu.

Amerikiečiai atrodė profesionaliai: daili apranga, gražūs batai,

viskas gražu. Prieš varžybas apsikeitėme dovanėlėmis: mes jiems padovanojome tušinukų, jie mums – marškinėlių su užrašu „USA“. Su tais marškinėliais nuėjau į mokyklą. Vien dėl to, kad tokius vilkėjau, bet kuri mergina būtų pabėgusi su manimi tą pat akimirką. Nė kiek tuo neabejojau.

<...>

Europos čempionatas viliojo visus. Tačiau pirmiausia reikėjo nuvykti į Turkiją. Kažin ar jums pavyks nesijuokti arba neišsigąsti, kai pabandykite įsivaizduoti, kaip viskas vyko. Skridome iš Vilniaus, viskas lyg ir normalu. Tačiau sulipę į lėktuvą sužinojome neįtikėtiną faktą: nėra kėdžių! Turėjome skristi susėdę ant grindų. Drauge su mumis keliavo sirgaliai, tiksliau, tariami sirgaliai, kurių pagrindinis tikslas buvo prasukti bizniuką. Schema – kaip visada: veždavosi ką nors iš Lietuvos, o už parduotas prekes gautus pinigus „investuodavo“ į tokius daiktus, kokių Lietuvoje nebūdavo. Šiuo atveju visi grįžo į Lietuvą apsikrovę neregėtais kiekiais odinių striukių. Nebūtina ir sakyti – užgimė mada. Per skrydį tariami sirgaliai sėdėjo susispietę ratu, gėrė degtinę, valgė dešras ir rūkė. Mes juokėmės...

„Kelionės priežastis?“

„Mokslai. Mokysiuosi vidurinėje mokykloje.“

„Kaip gavai vizą?“

Sveiki atvykę į Niujorką, Johno Fitzgeraldo Kennedy oro uostą. Dieve mano, koks tai buvo oro uostas. Dabar Maskvos Šeremetjevo terminalas man atrodo panašus į baraką. Niekada nebuvau matęs tiek policijoje tarnaujančių šunų. Viskas buvo milžiniška, spalvinga, visur begalės žmonių. Mūsų pasitikti atvažiavo Kairio bičiulis, gyvenantis Naujajame Džersyje. Visą kelią aš ir mano draugas Andrius žiūrėjome pro langą kaip užhipnotizuoti. Pastatai, Niujorko panorama, dangoraižiai... Pasaka. Po milžinų iš stiklo ir cemento pirmą kartą pamatėme

ir nuosavą amerikietišką namą. Pas mus beveik visi gyvendavo butuose. Tas vyrukas paklausė, ko norėtume valgyti: „Valgysite picos?“ Jurkūnui sužibo akys. Lietuvoje picų nebuvo. „Picerija Pizza Hut tiks?“ – pridūrė. Kas ta Pizza Hut? Atradimas buvo stulbinantis. Kokakolą nešė litrais, mudu su Jurkūnu kumščia vomės alkūnėmis ir krizenome: „Oi, man rodos, Amerikoje mums patiks...“ – pasakiau jam. Jis linktelėjo, šluostydamasis pica išteptas rankas.

Pavalgę pasukome Kvarivilio kryptimi. Čia mudu su Andriumi išsiskyrėme. Iki pasimatymo, nežinia kada, nežinia kaip... Visų pirma mane nuvežė į krepšinio komandos trenerio namus, ten buvau „perduotas“ žmogui, kuris ateinančiais mėnesiais taps mažų mažiausiai mano šeimininku.

Ar jums yra tekę pajusti baimės jausmą? Tos tikros, kai pamatote, jog įklimpote į košę, iš kurios nežinote, kaip išbristi. Man taip. Savo pirmojo vakaro Kvarivilyje niekada nepamiršiu. Vyras pasiėmė mane su savimi ir nuvažiavome mašina per kaimelį, kuriame gyveno gal pora tūkstančių žmonių. Šviesų nebuvo, gatvės tamsios, visur daug medžių.

„Nagi, vaikinė, kaip kelionė?“

Niekada nepamiršiu to, kas įvyko paskui. Žmogus, kurio visiškai nepažinojau, kalbėjo toliau: „Manau, atėjo laikas papasakoti tau daugiau apie save. Turiu žmoną, tris vaikus...“ Žmoną? Tris ką? Argi neturėjau važiuoti pas pensininkų porą? Kas šitas tipas? Mašinoje, naktį, vidury laukų ir dar kitame žemyne važiavau su žmogumi, apie kurį visiškai nieko nežinojau. Išsigandau? Buvau persigandęs.

Tada Gary Harroldas, toks buvo jo vardas, nusišypsojo ir man paaiškino, kas atsitiko. Tuomet, kai jau buvau padavęs dokumentus vizai gauti, mano būsimą „globėją“ amerikietį ištiko infarktas. Dėl jo sveikatos būklės žmona nusprendė atsisakyti

globos. Aš nežinojau, kad visada reikalaujama, jog pasirašytų ir dar viena šeima, užtikrinanti „atsarginį variantą“, jeigu paskutinę minutę kas nors

atsitiktų: „Taip, žinoma, tik parašiuką, juk nieko nenutiks.“ Įsivaizduoju, kad maždaug taip ir buvo, kai Gary ir jo žmonai padavė pasirašyti. Tačiau kažkas atsitiko ir dabar kaip tik jiems teks rūpintis manimi. <...>

„Ką reiškia ne ta pati šeima?“ Ką tik tėčiui papasakojau, kas atsitiko. Kelias sekundes tylėjo, o fone girdėjau susijaudinusios mamos balsą: „Kas po galais vyksta?“ Paaškinau jam apie infarktą ir pasikeitimus. „Ir kaip jie tau atrodo?“ – „Normalūs žmonės, tėti. Viskas gerai. Dabar einu miegoti, o rytoj matysiu.“ – „Žiūrėk, skambink ir rašyk!“ Kurgi ne, taip iškart ir susisieksi... Kol laiškas pasieks namus, praeis mažiausiai dešimt dienų. Kad ir kaip būtų, nuraminau juos. Neįsivaizduoju, kas sukosi Gary galvoje, kai girdėjo mane kalbantį savo kalba. Manau, jis taip pat nežinojo, kas vyksta.

Dėl to ir dėl daugelio kitų priežasčių 1998–1999 m. sezonas mano atmintyje užima ypatingą vietą. Viskas nauja, atradimų metai. Pavyzdžiui, pirmą kartą laikraštyje radau išspausdintą savo plakata. Kuriame? Savaime suprantama, Lietuvos ryte – didžiausiame Lietuvos dienraštyje, kuris vadinosi taip pat, kaip ir komanda, kurioje žaidžiau. Kiekvieną antradienio rytą prieš važiuodamas į sporto salę užsukdavau į kioską prie namų nusipirkti laikraščio. Tai tapo ritualu. Laikraštyje buvo priedas Krepšinis. Įgavau nelabai teigiamą įprotį vartyti jį, pasidėjęs ant automobilio keleivio sėdynės. Peržvelgdavau straipsnių pavadinimus, nuotraukas ir sustojęs užsidedus raudonam šviesoforo signalui arba susidariusiame kamštyje vartydavau puslapius. Be naujienų, interviu, statistikos ir viso kito, kas paprastai publikuojama savaitraštyje, būdavo išimamų plakatų kolekcija. Puikiai prisimenu, kai radau įdėtą plakatą, skirtą tokiam Šarūnui Jasikevičiui... Įvyko tą savaitę, kai oficialiai pasirašiau kontraktą. Sezono pradžioje Krepšinyje buvo pristatomi naujokai, o kadangi buvau vienas jų, nusprendė išleisti mano plakatą. Kai automobilyje vartydamas žurnalą atsiverčiau plakato puslapį, mane lyg žaibas trenkė. Tai buvo beprotiškas dalykas! Stebeilijau į sėdynę greta savęs, o ne į kelią, ir staiga... Bum! Atsitrenkiau į priekyje važiuojančią mašiną. Vairavau savo tėčio mersedesą. Laimei, nesudaužiau įmonės automobilio. Žinoma, tai menka paguoda, galėjau būti atsargesnis. Bet juk išspausdino mano plakatą!